

УДК [378.09.011.3-057.87:33]
(477+438)
JEL: A220, C130, C800.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2020.59.0.5903>

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ

Наталія Струк¹, Олександра Кордонська²

¹Львівський національний університет імені Івана Франка
проспект Свободи, 18, 79008, м. Львів, Україна
e-mail: nstruk@econom.lnu.edu.ua

²Вармінсько-Мазурський університет в Ольштині
ul. Michała Oczapowskiego 2, 10-719 Olsztyn, Poland
e-mail: alexandra.kordonska@gmail.com

Анотація. Доведено актуальність дотримання засадничих принципів академічної доброчесності в освітньому просторі, особливо під час організації дистанційного навчання. Мета публікації – розкрити поняття і проаналізувати стан розвитку академічної доброчесності у закладах вищої освіти України й Польщі, зокрема в умовах дистанційного навчання. Об'єктом дослідження обрано процес становлення та розвитку академічної доброчесності серед студентів економічних спеціальностей Львова (Україна), Кельц (Польща), Ольштина (Польща). Авторами використані методи теоретичного узагальнення, анкетування, групування, систематизації, порівняльного аналізу, комплексного оцінювання. Результати дослідження показали відсутність суттєвих розбіжностей у реакціях, обізнаності та відчуттях студентів України та Польщі щодо стану розвитку академічної доброчесності у їхніх навчальних закладах. Сформульовано висновок про доречність періодичного анонімного оцінювання реакції студентства на форми та методи організації навчального процесу, що дає змогу проаналізувати рівень дотримання засадничих принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти та своєчасно реагувати на розв'язання проблем..

Ключові слова: академічна доброчесність, аналіз, анкетування, економічні спеціальності, заклад вищої освіти, студенти, Польща, Україна.

Постановка проблеми. Нові виклики 2020 року через пандемію докорінно змінили способи життя та навчання світової спільноти. Відбувається адаптація усіх учасників освітнього процесу до нового формату роботи, опановуються нові програми та методи викладання, дистанційно підвищують кваліфікацію викладачі. У таких умовах актуалізується питання академічної доброчесності. Розуміючи загалом академічну доброчесність як дотримання відповідальності, довіри, справедливості, поваги, чесності [1, с. 14], варто усвідомити, що для студентів це не лише відсутність плагіату, а й самостійне виконання тестових завдань, модулів, складання іспитів. Пандемія посприяла загостренню проблем організації дистанційного навчання та дотримання засадничих

© Наталія Струк, Олександра Кордонська, 2020

принципів академічної доброчесності. Для розв'язання таких проблем доречно насамперед оцінити стан реакції студентського середовища на зміни методом анонімного анкетування та провести порівняльний аналіз розвитку академічної доброчесності у закладах вищої освіти України й країни Європейського Союзу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження поняття “академічної доброчесності” багатогранне й широко представлене у наукових публікаціях. Вченими доведено, що воно охоплює етичні й духовні принципи, якими повинні керуватися усі учасники академічної спільноти під час освітнього процесу[2]. В. Хмарський ретельно досліджує етимологію поняття “academic integrity”, починаючи від пізньолатинського тлумачення [1, с.54-57]. Відтак “honesty” він трактує як правдивість у висловлюваннях, а “integrity” – як чесність або порядність у поведінці. Далі пропонує використовувати словосполучення “академічна порядність” та “академічна чесність” як синоніми. Л. П. Семененко аргументує “honesty” перекладати як “чесність”, а integrity як “порядність” [3].

Фахівці міжнародного центру академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики (Університет Клемсон в Південній Кароліні) розробили документ “Фундаментальні цінності академічної доброчесності” [4], де академічну доброчесність тлумачать як відповідність академічної спільноти шістьом фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності, мужності (доповнено у 2013 р.).

Слово “академічна”, поєднуючись із доброчесністю у контексті освіти США передбачає, що суворо заборонено плагіювати й списувати. С. О. Чуканова систематизує основні поняття академічної доброчесності, сформовані Б. Френсіс [5].

Доречно зауважити, що “Американські Ради з міжнародної освіти, які реалізують проєкт “Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти” за підтримки Посольства США в Україні, Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти” [6] вже долучили 60 українських університетів до участі у ньому, серед яких і Львівський національний університет імені Івана Франка.

Уст. 42 Закону України “Про освіту” подають тлумачення “академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень” [7].

За сприяння Міністерства освіти і науки України регулярно організовують методичні вебінари, публікують інформаційні бюлетені, де пропрацьовують напрями дотримання академічної доброчесності у дистанційному навчанні. Зокрема, подано рекомендації як пояснити студентам про важливість дотримання етичного кодексу університету, принципів доброчесності, а також надано перелік завдань, які не варто призначати студентам в умовах дистанційного навчання [8].

“Бурхливий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в останні роки сприяв урізноманітненню та поширенню проявів академічної нечесності серед представників академічної спільноти” [1, с.108]. Разом з тим, згідно п. 3 ст. 63 Закону України “Про вищу освіту”, особи, “які навчаються у закладах вищої освіти зобов’язані: виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання [9]. Також, відповідно до п. 3¹ ст. 58 цього ж Закону, науково-педагогічні працівники закладу вищої освіти зобов’язані: “дотримуватися в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти” [9].

“Ставлення студентів до питань академічної доброчесності значною мірою залежить від загальної атмосфери у закладі вищої освіти, відповідальності науково-педагогічних працівників та дотримання ними принципів академічної доброчесності” [10]. Дієвим інструментарієм для забезпечення якості освіти є опитування вражень і думок студентів про навчальний процес. “Порівняльний звіт за опитуваннями 2016 і 2018 років в університетах-учасниках SAIUP, що детально описує основні зміни, які відбулися в десятих університетах за два роки між опитуваннями у 2016 та 2018 роках, що стосуються стану академічної доброчесності та особливостей організації освітнього процесу в них” [11] представлений аналітичним центром CEDOS спільно з українською дослідницькою компанією GfK Ukraine, що входить до мережі GfK (з нім. Group Gesellschaft für Konsumforschung – Товариство споживчих досліджень). Цінність і доречність опитувань різних стейкхолдерів освітнього простору є беззаперечною.

Постановка завдання (формулювання цілей статті). Для розроблення методів і способів належного впровадження та дотримання принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти, варто продіагностувати її сучасний стан. Мета нашого дослідження – здійснити порівняльний аналіз розвитку академічної доброчесності серед студентства у закладах вищої освіти України та Польщі. Об’єктом обрано процес становлення академічної доброчесності серед студентів економічних спеціальностей Львова (Україна), Кельц (Польща), Ольштина (Польща).

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед зауважимо, що під час організації опитування студентів, варто зацентрувати увагу на формуванні повноти вибірки, що дасть змогу зменшити рівень суб’єктивності, одержати ширший діапазон вражень, виокремити тенденції розвитку академічної доброчесності. Студентам доведено до відома, що через таке опитування вони вважаються активними учасниками освітнього процесу, дають змогу зосередитися на удосконаленні викладання окремих дисциплін, а також привернути увагу до системних проблем.

Для аналізу розвитку академічної доброчесності серед студентства, у жовтні-листопаді 2020 року, нами проведене анонімне он-лайн опитування у анкетній формі “Google Forms” випадкової вибірки 153 студентів, які навчаються за економічними спеціальностями в Україні та Польщі. Зокрема в анкетуванні взяли участь 105 українських і 48 польських студентів (рис. 1).

Найбільша питома вага опитаних, це студенти Львівського національного університету імені Івана Франка (67 %), Університету Яна Кохановського в Келцах (25 %), Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (6 %).

З-поміж респондентів найбільше відповідей одержано від 19-річних (18 з України, 9 з Польщі), 20-річних (29 з України, 8 з Польщі), 22-річних (30 з України, 14 з Польщі) студентів (рис. 2).

Переважає більшість опитаних проживає у Західній Україні та навчається за спеціальностями: бізнес-статистика і аналітика, економічна кібернетика, міжнародна економіка, облік і оподаткування. Анкетуванням охоплено студентів різних років (курсів) навчання (рис. 3). Усі студенти навчаються на денній формі. Зазначене дає змогу констатувати доволі високу ймовірність достовірного оцінювання відповідей для аналізу стану академічної доброчесності серед студентів України та Польщі.

На запитання “Чи знайомі Ви з поняттям академічна доброчесність?”, 70,5 % студентів з України та 50 % з Польщі відповіли ствердно. Більше половини студентів розуміють, що таке академічна доброчесність і наводять різні тлумачення. Переважають міркування про дотримання етичних норм, правил навчання, чесності, справедливості, християнських принципів, авторського права під час провадження освітнього процесу.

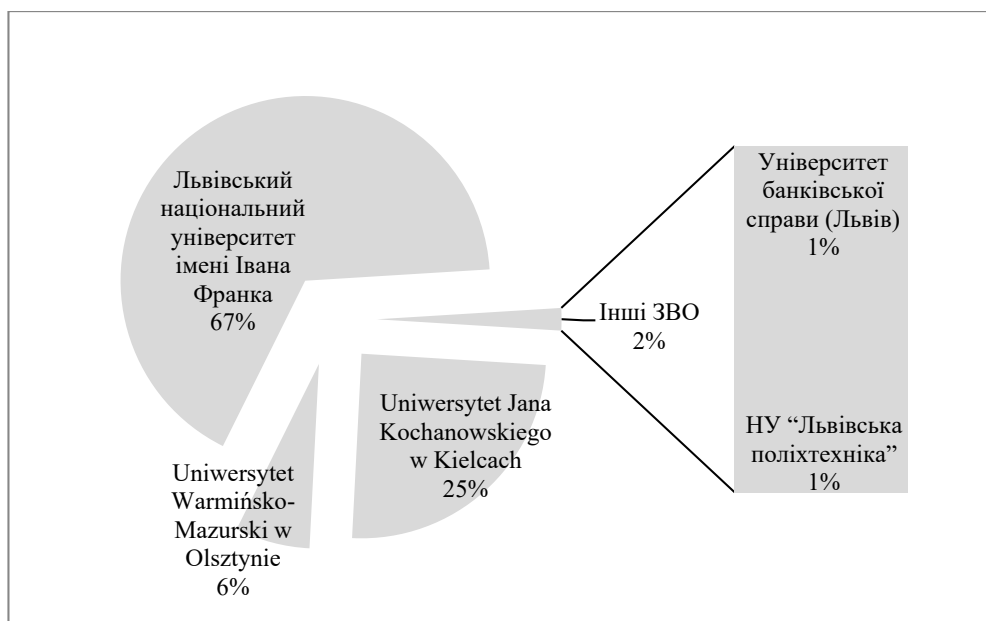

Рис. 1. Територіальна структура он-лайн опитування щодо розвитку академічної доброчесності серед 153 студентів, які навчаються за економічними спеціальностями в Україні та Польщі*

**побудовано автором.*

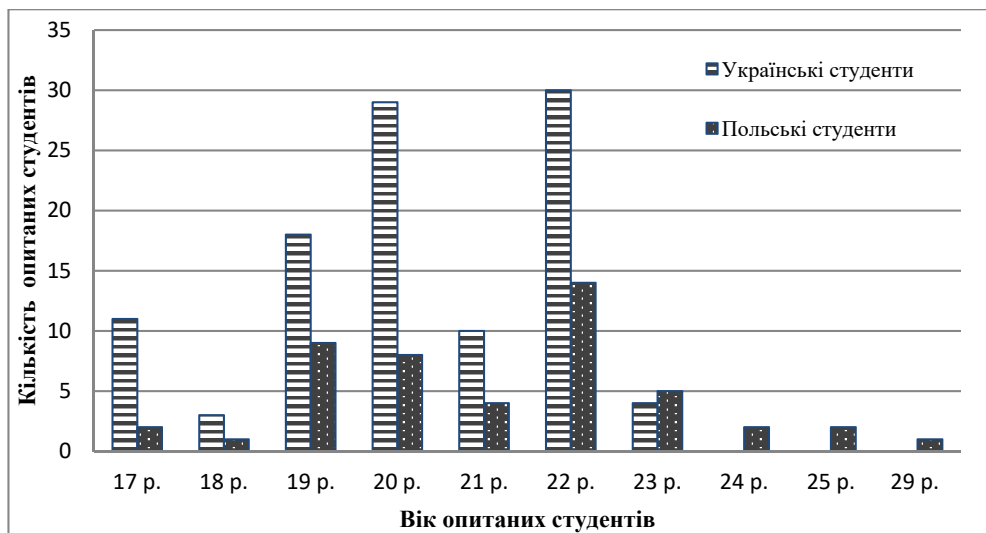

Рис. 2. Вікова структура он-лайн опитування щодо розвитку академічної доброчесності серед студентів України та Польщі*

**побудовано автором.*

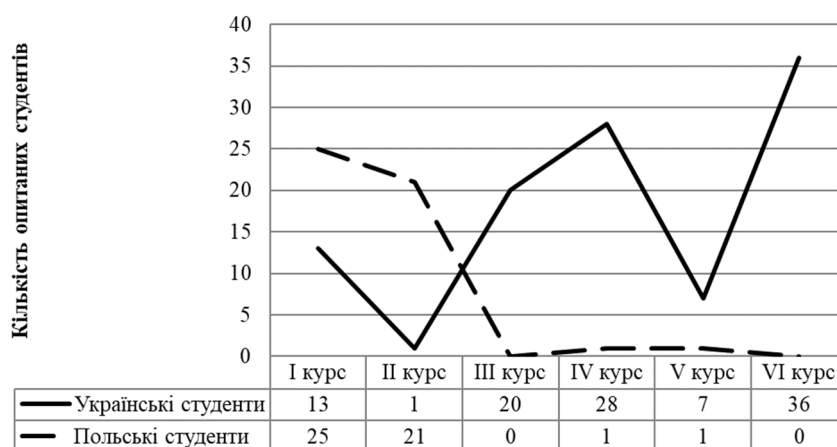

Рис. 3. Структура он-лайн опитування щодо розвитку академічної доброчесності за роками (курсами) навчання серед студентів України та Польщі*

**побудовано автором.*

Цікаво, що 73,3% студентів із України і 45,8 % із Польщі заповіли, що знають нормативно-правові акти про розкриття сутності академічної доброчесності. Змістове наповнення поняття “плагіат” розуміють усі респонденти. Проте українські студенти менше обізнані щодо правил цитування наукових публікацій (69,5%), порівняно з польськими колегами (85,4 %). 26 % серед українських студентів і лише 10,4 % польських визнали, що були “жертвою плагіату”.

Студенти визнали, що під час навчання вони вдавалися до недоброчесних вимушених дій (рис. 4), зокрема, більшість із них вдавалися до підказок колег. Найчастіше до недоброчесних дій їх спонукає незнання матеріалу. Про це зазначили близько 60% студентів з України та Польщі. На другому місці – страх (відчувають 33 % опитаних). Також були відповіді: “справедливість. Коли викладач не дає списувати і я бачу, що цього ніхто не робить. Інше діло, коли я бачу, що ті, хто нічого не вчив, мають вищі бали, ніж ті, хто вчив...”, “нерозуміння предмету”, “бажання отримати максимум балів...”, “недостатність матеріалу, отриманого від лектора, недостатність пояснень і прикладів від викладача”, “я не вважаю списування недоброчесною дією, якщо все робити в міру, то нікому від цього гірше не стане” тощо.

Зауважимо, що здебільшого студенти не погоджуються із тим, що краще вдатися до недоброчесних дій, аніж повчитися (близько 70 %). 83,7 % респондентів з України і 79,2 % з Польщі розуміють наслідки порушення академічної доброчесності. Позитивним є усвідомлення студентством того, що недоброчесні дії здатні негативно впливати на їх становлення у майбутній професії (76,7% студентів в Україні та 62,5 % у Польщі з тим погодилися). 59% осіб з України і 35,4 % з Польщі знають про випадки покарання студентів за недоброчесні дії в закладах вищої освіти.

На запитання “чи вважаєте Ви за доцільне повідомляти про плагіат серед студентів викладача?” понад 70 % відповіли ствердно. В Україні та Польщі лише 38% студентів знають принципи академічної доброчесності. На прохання самостійно перелічити їх, спробували надати відповідь лише 50 студентів із України і 16 з Польщі. У відповідях зазначили: відповідальність, довіру, об’єктивність, повагу, саморозвиток, самостійність, справедливість, чесність.

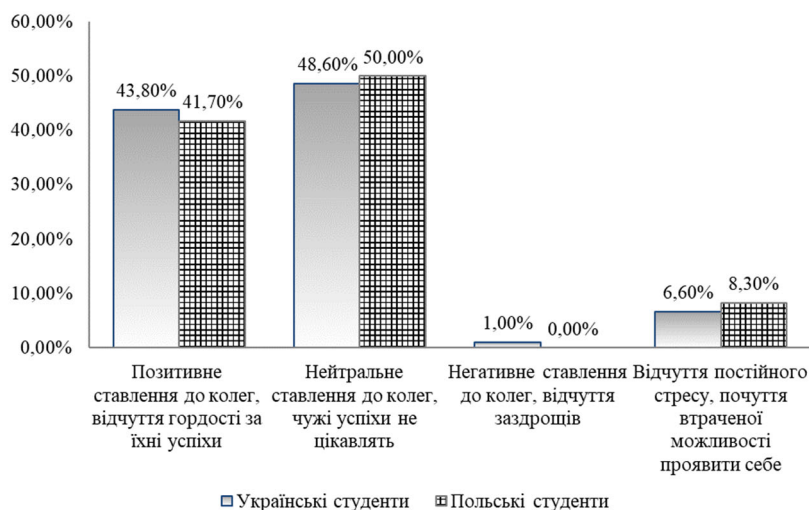

Рис. 4. Структурне відображення недоброчесних вимушених дій у розумінні студентів України та Польщі *

**побудовано автором.*

Здебільшого студенти згодні дотримуватися принципів академічної доброчесності (80,2% в Україні та 91,3 % в Польщі).

Важливо зацентувати на тому, що 84,6% опитаних в Україні та 75 % у Польщі повідомили, що не знають про внутрішні нормативні документи, які регламентують розвиток академічної доброчесності. Такі документи є у вільному он-лайн доступі, тому варто частіше знайомити студентів із ними. Зокрема у Львівському національному університеті імені Івана Франка діє “Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка”[12]. Також затверджено Кодекс академічної доброчесності Львівського національного університету імені Івана Франка [13], який є складовою частиною внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності. На кафедрах економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка підписані декларації про академічну доброчесність викладачами та аспірантами. Для перевірки робіт (монографій, підручників, посібників, статей, дисертацій, рефератів тощо) учасників освітнього процесу на наявність плагіату в університеті забезпечено доступ до платформ з наданням відповідних сервісів.

Анкетування студентів дали змогу проаналізувати їхні відчуття під час навчального процесу (рис. 5). Найбільшу різницю в показниках простежуємо під час дослідження стресу. Прикро, що в Україні рівень відчуття стресу є майже удвічі вищим ніж у Польщі.

Цікавими є результати аналізу ставлення студентів до академічних успіхів колег (рис. 6). Відповіді українських і польських респондентів майже не відрізняються. Реалії такі, що найвищі показники має відповідь “нейтрально, мене чужі успіхи не стосуються”. На другому місці – позитивне ставлення.

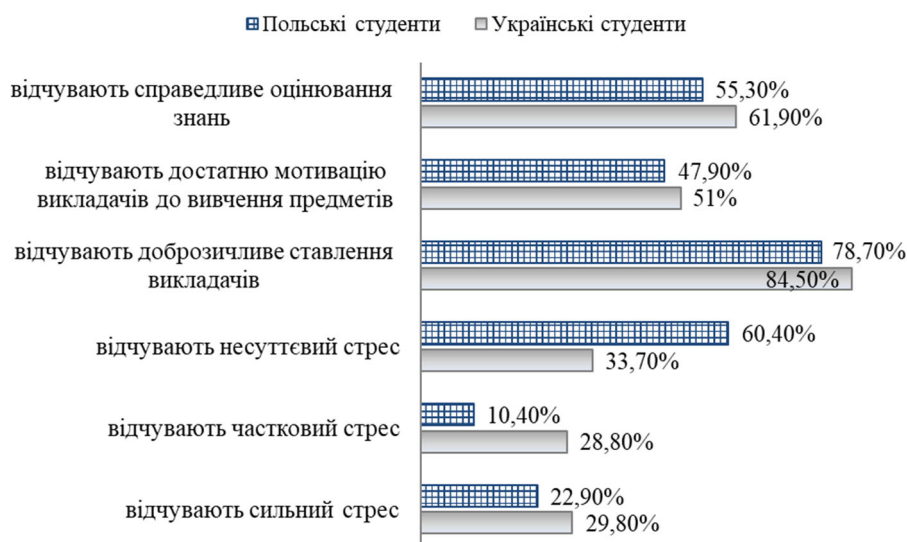

Рис. 5. Оцінювання відчуттів студентів України та Польщі під час навчального процесу *

**побудовано автором.*

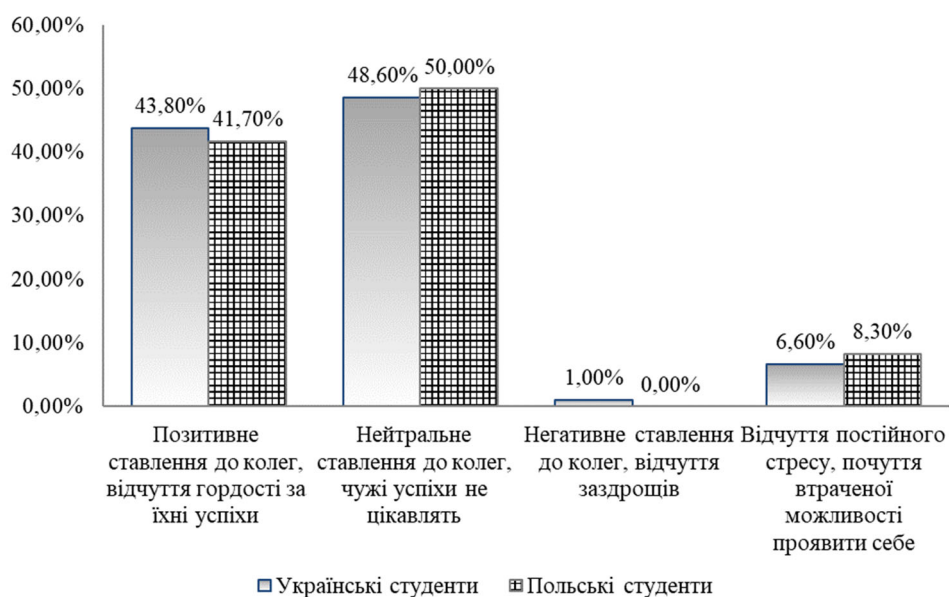

Рис. 6. Відображення ставлення українських і польських студентів до академічних успіхів колег *

**побудовано автором.*

На запитання щодо того, чи впливає дотримання принципів академічної доброчесності на розвиток професійних навиків у майбутньому, ствердну відповідь надали лише 46 українських і 18 польських студентів.

Анкетування – суб'єктивне відображення досвіду студентів. Воно цінне, проте варто зважати й на те, що деякі дослідження доводять, що значний рейтинг дисципліни не обов'язково підтверджується високою результативністю навчального процесу [14]. Також студенти можуть краще оцінювати дисципліни за якими менші вимоги до навчання і де простіше одержати високі бали [15]. Це підтверджує міркування, що опитування студентів не варто сприймати як єдиний інструмент для оцінювання якості навчання, а в комплексі, з іншими.

Цікавими є дослідження А. О.Макаренка щодо забезпечення академічної доброчесності методів дистанційної освіти. Фахівець стверджує, що “використовуючи поведінкову біометрію в методології стилометрії, як для ідентифікації особистості студента так і авторства, можливо досягнути значних успіхів в дотриманні академічної доброчесності курсів дистанційної освіти” [16, с. 118].

Вимірювання стилю письма (стилометрія) охоплює три підходи до аналізу: “перевірку, ідентифікацію та авторизацію” [17]. Перевірка передбачає співставлення двох зразків тексту і таким чином визначити приналежність їх певному автору або й ні. Ідентифікація дає змогу встановити найбільш вірогідного автора за текстовим зразком. Авторизація уможливорює здійснення психологічної та інших характеристик автора. Стилестичні особливості, що є основою авторської ідентифікації, вважають визначальними для пояснення стилеметрії. “Вони звичні, поза свідомим контролем і специфічні для автора” [18]. Деякі науковці стилеметрію вважають формою поведінкової біометрії, і порівнюють її з відбитками пальців [17]. Тому використання стилеметрії під час дистанційного навчання дає змогу дотримуватися фундаментальних принципів академічної доброчесності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Якісне оцінювання досягнень студентів у навчанні ґрунтується на засадах рівноправ'я та провадиться через дотримання принципів академічної доброчесності, вчасне доведення до їх відома методів і критеріїв оцінювання, ознайомлення зі силабусами, робочими програмами тощо. Для організації студентоцентрованого навчання і вдосконалення якості освітнього процесу, варто щороку проводити он-лайн опитування студентів та науково-педагогічних працівників щодо якості освітніх послуг в закладі вищої освіти. Результати таких опитувань впливатимуть на ухвалення рішень під час формування та коригування освітніх програм, удосконалення процедури викладання дисциплін, планування та організації наукових досліджень. Саме студенти спроможні виявити найбільш проблемні аспекти розвитку академічної доброчесності у їхньому середовищі та посприяти виокремленню своєчасних напрямів підвищення якості освітнього процесу. Відтак, перспективами подальших досліджень вважатимемо з'ясування методичних, соціально-психологічних та етичних потреб учасників дистанційного навчального процесу в закладах вищої освіти для дієвої імплементації в освітньо-науковий процес засадничих принципів академічної доброчесності.

Список використаних джерел

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Міжнародний благодійний Фонд “Міжнародний фонд досліджень освітньої політики” / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. : Таксон, 2016. 234 с. URL: https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf.

2. Killinger B. Integrity: Doing the Right Thing for the Right Reason. McGill-Queen's University Press: 2007.Reprint years 2010. 214 p.
3. Семененко Л. П. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти. *Роль бібліотеки у створенні когнітивного ресурсу суспільства знань: Технології, освіта, наука: зб. наук.пр.*: Харків, 2016. 150 с.
4. Fishman T. The Fundamental Values of Academic Integrity. International Center for Academic Integrity. Clemson University. Available at: 2012(2nd edition).URL: http://www.academicintegrity.org/icaai/assets/AUD_Integrity_Quotes.pdf.
5. Чуканова С. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень [презентація]. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10936/ChukanovaAkademichnadobrochesnist.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/pro-proekt>.
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-19. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
8. Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. Вип. № 8. Квітень 2020. URL: <https://saiup.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/Integrity-bulletin-08.pdf>.
9. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
10. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>.
11. Опитування 2016 і 2018 років в університетах-учасниках SAIUP: порівняльний звіт. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/opytuvannya-2016-i-2018-rokiv-v-universytetah-uchasnykah-saiup-porivnyalnyi-zvit/>
12. Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка.Вчена рада університету, протокол № 56/10 від 31 жовтня 2019 р. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf.
13. Кодекс академічної доброчесності Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/code_academic_virtue.docx
14. BobUttl, Carmela A. White, Daniela Wong Gonzalez Meta-analysis of faculty's teaching effectiveness: Student evaluation of teaching ratings and student learning are not related. *Studies in Educational Evaluation*. Volume 54, September 2017, Pages 22-42. URL:<https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2016.08.007>.
15. WolfgangStroebe (2020) Student Evaluations of Teaching Encourages Poor Teaching and Contributes to Grade Inflation: A Theoretical and Empirical Analysis, *Basic and Applied Social Psychology*, 42:4, P. 276-294, URL: DOI: 10.1080/01973533.2020. 1756817
16. Макаренко А. О. Забезпечення академічної доброчесності методів дистанційної освіти через впровадження глибокого машинного навчання. *Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян* (Республіка Польща, Варшава, 28.09 – 06.11.2020) / Польсько-українська фундація “Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці”, Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2020. С. 117-120.
17. Method of Textual Information Authorship Analysis Based on Stylometry. 2018 *IEEE 13th International Scientific and Technical Conference on Computer Sciences and Information Technologies (CSIT)*. Victoria Vysotska. URL:<https://ieeexplore.ieee.org/document/8526608>.
18. A Behavioral Biometrics Based and Machine Learning Aided Framework for Academic Integrity in E-Assessment.2016 *International Conference on Intelligent Networking and Collaborative Systems //Alexander Amiguda*. URL:<https://ieeexplore.ieee.org/document/7695181>.

References

1. Finikov T. V., Artiukhov A. Ye. (eds) (2016) *Akademichna chesnist yak osnova staloho rozvytku universytetu* [Academic honesty as a basis for sustainable development of the university]. Mizhnarodnyi blahodiinyi Fond "Mizhnarodnyi fond doslidzhen osvitoi polityky" [International Charitable Foundation "International Foundation for Educational Policy Research"]. K. :Takson. 234 p. Available at: https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf [in Ukrainian].
2. Killinger B. (2007) *Integrity: Doing the Right Thing for the Right Reason*. McGill-Queen's University Press. Reprint years 2010. 214 p.
3. Semenenko L. P. (2016) *Akademichna dobrochesnist – zaporuka yakisnoi osvity* [Academic integrity is the key to quality education]. *Rol biblioteky u stvorenni kohnityvnoho resursu suspilstva znan: Tekhnolohii, osvita, nauka: zb. nauk. pr.* [The role of the library in creating a cognitive resource of the knowledge society: Technology, education, science: a collection of scientific papers]. Kharkiv. 150 p. [in Ukrainian].
4. Fishman T. (2012) *The Fundamental Values of Academic Integrity* (2nd edition). International Center for Academic Integrity, Clemson University. Available at: http://www.academicintegrity.org/icaai/assets/AUD_Integrity_Quotes.pdf.
5. Chukanova S. (2018) *Akademichna dobrochesnist u protsesi vykonannya naukovykh doslidzhen* [presentation]. Available at: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10936/Chukanova_Akademichna_dobrochesnist.pdf?sequence=1&isAllowed=y. [in Ukrainian].
6. American Councils for International Education (2018) *Proekt spriyannia akademichnoi dobrochesnosti v Ukraini* [Academic Integrity Promotion Project in Ukraine] (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). Available at: <https://saiup.org.ua> [in Ukrainian].
7. Ministry of Education and Science of Ukraine (2017) *Pro osvitu: Zakon Ukrainy* [On education: Law of Ukraine] vid 05.09.2017. № 2145-19. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].
8. Nikolaev Ye. (2020) *Akademichna dobrochesnist* [Academic integrity]. *Informatsiinyi biuletен* [Newsletter]. Vol. 8. April. Available at: <https://saiup.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/Integrity-bulletin-08.pdf> [in Ukrainian].
9. Ministry of Education and Science of Ukraine (2014) *Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy* [On higher education: Law of Ukraine] vid 01.07.2014. № 1556-VII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].
10. Ministry of Education and Science of Ukraine (2018) *Metodychni rekomendatsii dlia zakladiv vyshchoi osvity z pidtrymky pryntsyviv akademichnoi dobrochesnosti* [Guidelines for higher education institutions to support the principles of academic integrity]. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf> [in Ukrainian].
11. American Councils for International Education (2018). *Opytuvannia 2016 i 2018 rokiv v universytetakh-uchasnykakh SAIUP: porivnialnyizvit* [2016 and 2018 surveys in SAIUP member universities: a comparative report]. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/opytuvannya-2016-i-2018-rokiv-v-universytetakh-uchasnykah-saiup-porivnialnyj-zvit/> [in Ukrainian].
12. Academic Council of the University (2019). *Polozhennia pro zabezpechennia akademichnoi dobrochesnosti u Lvivskomu natsionalnomu universyteti imeni Ivana Franka* [Regulations on ensuring academic integrity at Ivan Franko National University of Lviv]. Minutes № 56/10 dated October 31. Available at: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf [in Ukrainian].
13. Academic Council of the University (2020) *Kodeks akademichnoi dobrochesnosti Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Code of Academic Integrity

- of Ivan Franko National University of Lviv]. Available at: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/code_academic_virtue.docx. [in Ukrainian].
14. Bob Uttl, Carmela A. White, Daniela Wong Gonzalez (2017) Meta-analysis of faculty's teaching effectiveness: Student evaluation of teaching ratings and student learning are not related. *Studies in Educational Evaluation*. Vol. 54, September, P. 22-42. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2016.08.007>.
 15. Wolfgang Stroebe (2020) Student Evaluations of Teaching Encourages Poor Teaching and Contributes to Grade Inflation: A Theoretical and Empirical Analysis. *Basic and Applied Social Psychology*. Vol. 42. Issue 4, pp. 276-294. Available at: DOI: 10.1080/01973533.2020.1756817.
 16. Makarenko A. O. (2020) Zabezpechennia akademichnoi dobrochesnosti metodiv dystantsiinoi osvity cherez vprovadzhennia hlybokohomashynnoho navchannia [Ensuring the academic integrity of distance education methods through the introduction of deep machine learning]. *Akademichna dobrochesnist: vyklyky suchasnosti : zbirnyk naukovykh ese uchasykiv dystantsiinoho etapu naukovoho stazhuvannia dlia osvitan* [Academic Integrity: Challenges of the Present: A Collection of Scientific Essays by Participants in the Distance Stage of Scientific Internships for Educators] (Respublika Polshcha, Varshava, 28.09 – 06.11.2020) / Polsko-ukrainska fundatsiia "Instytut Mizhnarodnoi Akademichnoi ta Naukovoї Spivpratsi", Dukhovna Akademiia Universytetu Kardynala Stefana Vyshynskoho, Fundatsiia ADD. Varshava [(Republic of Poland, Warsaw, September 28 - November 6, 2020) / Polish-Ukrainian Foundation "Institute of International Academic and Scientific Cooperation" ADD. Warsaw], pp. 117-120 [in Ukrainian].
 17. Victoria Vysotska (2018) Method of Textual Information Authorship Analysis Based on Stylometry. *IEEE 13th International Scientific and Technical Conference on Computer Sciences and Information Technologies (CSIT)*. Available at: <https://ieeexplore.ieee.org/document/8526608>.
 18. Alexander Amiguda (2016) A Behavioral Biometrics Based and Machine Learning Aided Framework for Academic Integrity in E-Assessment. *International Conference on Intelligent Networking and Collaborative Systems*. Available at: <https://ieeexplore.ieee.org/document/7695181>.

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC INTEGRITY AMONG APPLICANTS FOR ECONOMIC HIGHER EDUCATION IN UKRAINE AND POLAND

Nataliya Struk¹, Aleksandra Kordonska²

¹ Ivan Franko National University of Lviv (Ukraine)
79008 Lviv, 18 Svobody Avenue
e-mail: nstruk@econom.lnu.edu.ua

² University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland)
ul. Michała Oczapowskiego 2, 10-719 Olsztyn
e-mail: alexandra.kordonska@gmail.com

Abstract. The research confirmed the relevance of adherence to fundamental principles of academic integrity in the educational space especially during the organization of distance learning. The scope of the study was to reveal the concept and to analyse the development of academic integrity in higher education institutions in Ukraine and the country of the European Union. The object of the research was the process of formation and development of academic integrity among students of economic specialties in Lviv (Ukraine), Kielce

(Poland) and Olsztyn (Poland). During the study there were used such methods as theoretical generalization, anonymous questionnaire, the grouping method, systematization, comparative analysis and comprehensive assessment. The results of the research did not show the significant differences in the reaction, awareness and feelings of the students in Ukraine and Poland regarding the development of academic integrity in their educational institutions.

The scientific significance of the study comes from systematization of legal approaches and views of scientists on the essence of academic integrity in the educational space, which allowed for complex characteristic to be presented for a clear understanding of its development in the student environment. The practical value of the study is the survey of 105 Ukrainian and 48 Polish students. The largest share of respondents is the students of Ivan Franko National University of Lviv (67%), Jan Kochanowski University in Kielce (25%) and University of Warmia and Mazury in Olsztyn (6%). It made possible to state a fairly high probability of reliable assessment of the answers during the analysis of the development of academic integrity among students in Ukraine and Poland. The conclusion about the appropriateness of periodic anonymous evaluation of students' reaction to the forms and methods of organization of the educational process is formulated, which allows for analysis of the level of adherence to fundamental principles of academic integrity in higher education institutions and respond to problems.

Keywords: academic integrity, analysis, questionnaire, economic specialties, institution of higher education, students, Poland, Ukraine.

Стаття надійшла до редколегії 27.10.2020

Прийнята до друку 29.12.2020